

UN HRISOV INEDIT, DIN MARTIE 1784, DECORAT CU ICOANA SOBORULUI „SF. ÎNGERI”

A PREVIOUSLY UNPUBLISHED ACT, FROM MARCH 1784, DECORATED WITH ICON OF THE SYNAXIS OF THE ” HOLY ANGELS”

Dr. Oana-Mădălina Popescu*

Abstract

In the present study, we analyze a charter, issued by Mihail I Suțu, the voivode of Wallachia, in March 1784, in favour of the boyar Parascheva Hagi Gheciu, in order to confirm his ownership over the estates Belitori and Peretu, in Teleorman county, bought from Stanca Paladoaia, the wife of Matei Palada. The document is important in content - as it reveals legal aspects related to dowry, inheritance, preemption - but especially in form, being decorated, in the upper part of the frontispiece, with the icon of the Synaxis of the Holy Angels. With this act, the number of charters decorated with icons - a special category of illuminated official documents - increases to over 120, showing the existence of a Christian society and state ideology.

Key-words: icon, charter, miniatures, dowry, Mihail I Suțu.

În articolul de față prezentăm, redăm în transcriere și facsimil¹ un hrisov, păstrat în colecția ”Documente Istorice” a Bibliotecii Academiei Române din București, sub cota XXXIX/14, emis în martie 1784 de Mihail I Suțu (Țipău 2008 168), domnul Țării Românești, în favoarea boierului Parascheva Hagi Gheciu, căruia îi întărea stăpânirea asupra moșiilor Belitori și Peretu din județul Teleorman. (Bâzgan 2004 18-75) Actul este deosebit atât prin conținut, dezvăluind istoricul achiziționării moșiei și câteva norme de drept, precum și prin formă, fiindcă decorat, în stânga frontispiciului cu icoana Soborului Sfinților Îngeri, iar în partea dreaptă, cu o personificare a Dreptății. De la Mihail I Suțu am identificat anterior alte nouă hrisoave împodobite cu chipuri sfinte (dintre care unele tot Soborul Sf. Îngeri sau cu Sf. Arhanghel Mihail, ocrotitorul voievodului), date în beneficiul unor mari boieri, unor mănăstiri și episcopii muntene, în 1783, 1783 decembrie 20, 1783 decembrie,

* Bibliotecar-arhivist în cadrul Secției Manuscrise-Carte Veche din cadrul Bibliotecii Academiei Române, oanapoem@yahoo.com

¹ Mulțumim Dr. Mihai Agafiței pentru prelucrarea imaginilor și Dr. Gheorghe Lazăr, cercetător științific I în cadrul Institutului de Istorie „Nicolae Iorga” din București pentru ajutorul dat la deslușirea unor cuvinte din text.

1784 septembrie 29, 1784 noiembrie 29, 1785 februarie 3, 1785 mai 16, 1792 martie 2 și 1792 iunie 12. (Popescu 2021 23, 24)

Documentul este scris în limba română, cu caractere chirilice, cu cerneală neagră și roșie, pe hârtie, iar miniaturile sunt realizate cu cerneluri colorate, pe nuanțe pastelate de roșu, vernil, ocru, iar în unele locuri, s-a folosit și lichid de aur. Numele copistului este Costandin, logofăt de taină, însă în text nu se precizează și identitatea miniaturistului. Lateral, de o parte și alta, textul este încadrat de un chenar dublu, decorat în interior cu elemente vegetale, aurii și verzi. Sub frontispiciu sunt două viniete, simetrice, dintre care una cu inițiala ornată, redată cu lichid de aur. Frontispiciul are în centru stema Țării Românești, acvila cruciată, pe o înălțime, cu zborul deschis, cu soarele și luna de o parte și alta, scutul fiind încadrat de un chenar lat, cu lichid de aur, cu simbolurile puterii - sabia și buzduganul - într-o parte și alta, iar de jur împrejur, cu chinovar, sunt plasate inițialele domnului.

În partea stângă a frontispiciului, delimitată de un chenar, vedem icoana Soborului Sf. Îngeri, în prim-plan fiind redați Sf. Arhangheli Mihail (cu sabia în mâna dreaptă) și Gavriil (cu o floare în stânga), ambii susținând cu câte o mână un disc, cu monograma sacră X (de la Hristos, în limba greacă) și cu inițialele Mântuitorului Iisus Hristos. În spatele Sf. Arhangheli Mihail și Gavriil, sunt cetele îngeresti, sugerate prin aureole. Sf. Arhangheli poartă tunică și mantie, au aripi și aureolă în jurul capului, fiind zugrăviți tineri, cu părul cârlionțat, strâns, așa cum recomandă iconografia bizantină: *Îngerii sunt întotdeauna înveșmântați, niciodată dezbrăcați, ca în picturile religioase apusene moderne, unde apar ca niște copii dezbrăcați. Totodată, ei sunt înfățișați ca tineri fără barbă, niciodată copii.* (Cavarnos 2005 208)

În dreapta, într-un chenar dreptunghiular, miniaturistul a schițat Dreptatea (cu referire la conținutul actului, prin care se întărește stăpânirea unei moșii, dobândită pe drept, domnul judecând cu dreptate), personificată ca o femeie, cu balanța în mâna stângă și sabia în dreapta. Sub text, apar monograma domnească (cu chinovar) și semnătura autografă a domnului (cu cerneală neagră), pe un cartuș sub formă de eșarfă, cu capete terminate cu ciucuri (roșii și aurii, culori cu importanță deosebită în protocolul bizantin și românesc), cartușul fiind ținut de o acvilă, cu aripile deschise.

Și conținutul documentului este extrem de interesant. Din text aflăm că Parascheva Hagi (particulă care arată că persoana a călătorit la Locurile Sfinte) Gheciu făcuse jalbă la domn, cerându-i să i se întărească stăpânirea asupra satelor Belitori și Peretu din județul Teleorman, cumpărate de la medelnicereasa Stanca Paladoaia, la 2 februarie 1783. Primul pas făcut de domnul Mihai Suțu este să orânduiască pe marele logofăt al Țării de Sus (Rădulescu 1972, 120-129)², Manolache Brâncoveanul, cu cercetarea actelor pe baza cărora se făcuse vânzarea-cumpărarea,

² Alexandru Ipsilanti, în prima domnie, a dublat pe marele logofăt, cel de atunci rămânând al Țării de Sus (cele șase județe apusene: Olt, Argeș, Teleorman, Vlașca, Ilfov, Dâmbovița), iar cel nou al Țării de Jos (județele răsăritene: Focșani, Buzău, Saac, Prahova, Mușcel, Ialomița).

pentru a se asigura că fusese respectat dreptul de preemțiune (Seche 2010 XII 1666; Berechet 1930 163; Georgescu 1965)³ al rudelor și al vecinilor. Dregătorul a confirmat că totul era legal, cei ce beneficiau de protimisis fiind înștiințați asupra tranzacției. În continuare, ni se dau câteva detalii despre moșia Belitori: ea avea 5000 stânjeni, vânduți cu câte 1 taler, iar inițial proprietatea fusese a lui Matei Palada, răposatul medelnicer, soțul Stancăi, ajungând la aceasta în urma unei învoieli dintre ea și fiul lor, clucerul Iordache Palada: Stanca renunța la drepturile ei din averea soțului, pentru că, dacă le-ar fi luat, toate câte i se cuveneau, fiului nu-i mai rămânea mai nimic; în schimb primea de la acesta moșia Belitori, nouă suflete de țigani și venitul moșiei Pociovaliștea, acesta din urmă pe zece ani: *care moșie o are luată din perusiia răposatului medelnicer Mateiu Palada, soțul său, prin zapis de așzământ și învoială, ce au făcut cu numitul fiu-său, Iordache Palada, clucerul za arie, pentru lipsa zestrilor i darurile din-naimea nunții i pomenirile și pentru a treia parte din casă. Învoiala fusese făcută la 6 februarie 1779, la rugămintea lui Iordache: cunoscându-le și însuși ci sânt drepte ale medelniceresii și când le va trage pe acestea pe deplin, nu să alege cu nimic din avutul tătâne-său, au căzut cu rugăciune de s-au învoit și s-au așezat pentru toate acestea de i-au dat moșia Belitorii, ca s-o stăpânească desăvârșit. (BAR “Documente Istorice” XXXIX/14) Iar Iordache se obliga ca să nu mai aibă pretenții, în favoarea fraților vitregi, pe care mama sa îi avea cu al doilea soț, Ianache. Ulterior, la 28 octombrie 1782, domnul Nicolae Caragea (Țipău 2008 65) confirmase învoiala, iar la 6 aprilie 1783 poruncise să se hotărască moșia, trimițând în acest scop, la fața locului, pe doi boieri, anume Matei Cocorăscu, biv vel logofăt za Târgoviște și Andrei Mavrodin, biv vel clucer za arie. Aceștia au mers pe teren, au luat mărturii de la vecinii de moșie, au cercetat semnele moșiei și, pentru că unele dintre ele lipseau, au măsurat locul (astfel textul menționând și microtoponime) și l-au marcat cu pietre, în cinci locuri (trei era norma, dar fiind moșia lungă, s-au mai adăugat și alte două semne), iar la urmă s-a emis și o carte de hotărnicie.*

Mihail Suțu, după citirea tuturor actelor ce atestau că moșia Belitori era proprietatea Stancăi, îi confirma lui Parascheva Hagi Gheciu stăpânirea acesteia, prin hrisovul din martie 1784, întărit și cu mărturia marilor boieri ai Divanului, amintiți cu numele și cu funcția. Textul din 1784 menționa și câteva principii de drept: a treia parte din casă, care-i revenea Stancăi după moartea soțului, ea fiind recăsătorită. Pravilniceasca Condică preciza că, dacă femeia dorea să se mărite a doua oară, putea lua din averea soțului decedat *a treia parte cu desăvârșită stăpânire*. (Berechet 1930 143) Ea lua darurile dinaintea nunții, considerate ca o contra-zestre, căci în literatura de specialitate se afirmă că: *darurile dinaintea nunții nu sunt altceva decât un contrapoint al zestrei*. (Mototolescu 1921 17)

³ Protimisis-preferință, predilecție, drept de prioritate, de preemțiune. În *Pravilniceasca condică* este menționat dreptul de protimisis, cu obligația celui ce vinde de a înștiința rudele și cei ce sunt părtași la acea moșie.

La Biblioteca Academiei Române din București se păstrează și hrisovul (simplu, nedecorat) lui Nicolae Caragea, din 28 octombrie 1782 (BAR „Documente Istorice” XXXIX/12), prin care îi întărea Stancăi așezământul din 6 februarie 1779, mai ales că Iordache încercase să-l strice, râvnind la venitul moșiei Pociovaliștea, în defavoarea mamei sale. Textul amintește că medelnicereasa renunțase la drepturile sale din averea răposatului soț, la rugămintea fiului, primind satul Belitori, să-l stăpânească deplin (fiind slobodă să-l vândă, dacă va dori), 9 suflete țigani și venitul moșiei Pociovaliștea, pentru 10 ani: *Iar acum, zise medelnicereasa, că numit fiu-său, clucerul Iordache, s-ar fi întinzând la venitul moșiei Pociovaliștii până a nu să împlini sorocul de zece ani, cum și alte cercări face ca să strice așezământu* (BAR „Documente Istorice” XXXIX/14). Văzând vechile acte, Nicolae Caragea îi întărește Stancăi Palada moșia și îi poruncește clucerului să nu provoace niciun fel de supărare mamei sale.

În concluzie, actul din martie 1784 este important atât prin formă - fiind decorat cu icoana Soborului Sfinților Îngeri -, cât și prin informațiile conținute, care fac referire la câteva noțiuni juridice despre zestre și moștenire. Anterior, am mai identificat și alte astfel de piese date în beneficiul unor (mari) boieri (Ianache Văcărescu, Manolache Lambrino, Ioan Ruset, Hagi Constantin Stoenescu, Ianache Moruzi), pentru întărirea proprietăților sau confirmarea privilegiilor, însă acesta este primul care detaliază modul de împărțire al averii între copii și văduva care se recăsătorea, oferind informații despre zestre, darurile dinaintea nunții și moștenire.

Așa cum aminteam și cu alte ocazii, documentele decorate cu chipuri sfinte au o semnificație cu totul aparte, nu doar artistică - indicând măiestria miniaturiştilor - ci mai ales ideologică, reflectând o concepție de stat și o societate creștină. Căci nu este vorba despre împodobirea cu icoane a unor acte private (scrisori, testamente, acte de vânzare-cumpărare sau schimb), nici a unor cărți de cult sau cu subiect religios, fie ele tipărite sau manuscrise (unde este firesc să întâlnim icoane gravate, pictate, realizate cu cerneluri colorate, în peniță sau creion, etc), ci de decorarea actelor oficiale, emise și semnate de domn, adică de autoritatea supremă, laică, a țării. Ținând cont de aceste aspecte, hrisoavele pe care s-au reprezentat icoane - dincolo de conținutul lor divers și de beneficiarii lor - sunt o dovadă a unui stat creștin, deși aflat sub suzeranitate otomană, statut care îi îngreună independența, dar îi păstra autonomia, instituțiile, deci și Biserica și domnia creștină. (Maxim 2001 531-592; Maxim 2003 803-852; Maxim 2002 589-600)

Coroborând imaginile cu alte elemente de factură creștină din textele hrisoavelor (de pildă: originea divină a puterii, citatele din Vechiul și Noul Testament sau din scrierile unor sfinți, folosite ca arengă, pentru a sublinia importanța milosteniei și a faptelor bune pentru mântuire, deci nu pentru o răsplată lumească, imediată, ci mai ales după moarte) reiese mai clar că plasarea icoanelor pe acestea a fost rezultatul nu doar al tradiției diplomatice, ci mai ales al unei mentalități creștine vii, a unei ideologii politico-statale de factură creștină, de tradiție bizantină, dar acceptată ca valabilă și în acea vreme. Icoanele de pe actele oficiale nu trebuie

interpretate ca simple elemente de decor, de miniatură sau de propagandă din partea unor domni. De altfel, perioada lungă, de peste două sute de ani, când hrisoavele ornate cu icoane sunt folosite în Țara Românească, ne indică că nu a fost vorba despre o preferință a unui anumit voievod sau a unei familii domnești sau boierești, a unui copist sau miniaturist, ci de mentalitatea unei societăți creștine. În plus, actul din martie 1784 nu este emis în favoarea unei mănăstiri, care să explice cumva existența icoanei, ce ar fi reflectat eventual hramul aceluia locaș de cult. Ci el este emis de domn, de autoritatea supremă, laică a Țării Românești, în beneficiul unui boier, deci tot al unui laic, iar subiectul este de natură juridică, nu despre daniile la locuri sfinte, făcute pentru pomeniri. Și, în ciuda faptului că nici emitentul, nici destinatarul și nici conținutul hrisovului nu făceau referire la vreo autoritate/persoană religioasă, documentul este ornate cu chipuri sfinte, cu ocrotitorii spirituali ai voievodului, conștient că are domnia din *mila lui Dumnezeu!* Domnul nu semnează actul ca particular, ci oficial, ceea ce arată mentalitatea creștină despre domnie, nu neapărat evlavie a acelei persoane!

Anexă: 1784 martie - Mihail Suțu, domnul Țării Românești, îi întărește lui Parascheva Hagi Gheciu stăpânirea asupra satelor Belitori și Peretu din județul Teleorman.

Milostîeü BoËieü, î MiXail Kostandin S'cül voevodß, BoËieü Milostîeü gospodar zemle Vlaxiiskoe⁴

Dupe jalba ce au dat Domniei Mele Parascheva Hagi Gheciu arătând că, în trecutul an, leat 1783 februarie, cumpărând de la medelnicereasa Stanca Paladoaie o moșie ce să numește Belitorii i Peretul, în sud Teleorman, prin zapis iscălit de toate rudele și adevărit cu multe mărturii, pentru care moșie, fiindcă poate să să răpuie sau să să strice vreun senet sau zapis din cele ce i s-au dat, din care, dupe vremi, i să va pricinui neodihnă și gâlceavă la stăpânire, au cerut să i să întărească cumpărătoria aceștii moșii și cu domnescul nostru hrisov, dupe zapisile și scrisorile ce i-au dat numita medelnicereasă.

Deci, Domnia Mea, l-am orânduit mai întâiu cu jalba la dumnealui cinstit și credincios boierul Domniei Mele, Manolache Brâncoveanul, vel logofăt de Țara de Sus, ca să cerceteze și să vază atât zapisile cumpărătorii, cât și de iaste cu știrea și cu iscălitura tuturor rudeniilor și a celor ce să cade.

Și dumnealui, cercetând, ne arată că vânzarea aceștii moșii s-au făcut cu rânduială și dupe obicei, prin știrea tuturor rudeniilor medelniceresii i a altora cărora li să cădea și avea protimisi, carii sânt iscăliți și în zapis. Și numitul cumpărător, de

⁴ Din mila lui Dumnezeu, Io Mihai Costandin Suțu voievod și domn al Țării Românești, în limba slavă.

când au luat moșia și până acum iaste un an, pe care au stăpânit-o și au dijmuit-o de față și nici vreo altă rudenie mai departe sau altcinevași din cei care să ceară protimisis nu s-au arătat.

Pentru care cumpărătoare văzum Domnia Mea și seneturile ce i s-au dat pentru stăpânire, însă mai întâiu zăpisul medelniceresii Stancăi, cu leat 1783 februarie 2, iscălit de însuși medelnicereasa i de fiiul său, clucerul Iordache Palada și de cei ce au protimisis rude și vecini, adevărit de boieri mari i de către preasfinția sa, părintele mitropolitul, cum și de alte obraze mărturii, scriind că i-au vândut numita moșie Belitorii, din sud Teleorman, stânjani cinci mii⁵, stânjănul po taleri unul, care moșie o are luată din periusiia răposatului medelnicer Mateiu Palada, soțul său, prin zăpis de așăzământ și învoială ce au făcut cu numitul fiiu-său, Iordache Palada, clucerul za arie, pentru lipsa zestrilor i darurile din-naintea nunții i pomenirile și pentru a treia parte din casă. Și osebit zăpis mai dă medelnicereasa i fiiul său Iordache Palada clucerul numitului Paraschevii, tot la acel leat, 1783 martie 12, prin care arată că neavând zăpisile și scrisorile cele vechi ale aceștii moșii, fiind rămase la casa dumnealui vel dvornic Racoviță, și nefiind la îndămână să le dea, scriu ca oricând s-ar găsi acele zăpise, să i să dea numitului Paraschevii. Iar mai mult cliros⁶ deosebit să nu aibă.

Văzum și zăpisul clucerului Iordache Palada, cu leat 1779 februarie 6, de multe vrednice mărturii adevărit, ce-l dă la mâna medelniceresii Paladoaiei⁷, mume-sii, prin care scrie că, dupe moartea părintelui său, rămâind a lua medelnicereasa, mumă-sa, lipsa zestrilor, darurile dinaintea nunții, pomenirile ce au făcut tătâne-său i a treia parte din casă și cunoscându-le și însuși că sânt drepte ale medelniceresii și când le va trage toate acestea pe deplin, nu să alege cu nimic din avutul tătâne-său, au căzut cu rugăciune de s-au învoit și s-au așăzat pentru toate acestea de i-au dat numita moșie Belitorii ca să o stăpânească desăvârșit sau de va vrea să o vânză, volnică să fie și lui de-i va da mâna, o va cumpăra i nouă⁸ suflete de țigani și venitul dupe moșia Pociovaliștii să-l ia, în zece ani. Și dupe moartea mume-sii, medelniceresii, să nu aibă a cere parte din zestrile sale nimic, fiind că partea sa o dăruiește fraților celor vitregi.

Care așăzământ și învoială ce au făcut clucerul Palada cu medelnicereasa mumă-sa, îl întărește și Domniia Sa, fratele Nicolae Caragea vv. prin cartea Domnii Sale ce o văzum, cu leat 1782 octombrie 28. Așăderea văzum Domniia Mea și osebită carte de poruncă, tot a fratelui domn, Nicolae Caragea voievod, cu leat 1783 aprilie 6, prin care orânduiește doi boieri, anume Mateiu Cocorăscul, biv vel dvornic za Târgoviște i pe Andreiu Mavrodin, biv vel clucer za arie și cu portărei, să meargă și să hotărască numita moșie Belitorii i Albeștii de către vecinii împrejurași. Dupe care văzum și cartea de alegere ce au făcut acești doi numiți boieri, cu leat 1783

⁵ *Mie* în text.

⁶ *Chiros* în text.

⁷ *Paladoai*.

⁸ *Noao*.

iunie, carii arată că, dupe ce au mersu la fața locului, strângând pe toți împrejurașii moșneni, întâiu au făcut cercetare pentru semnile moșii, prin carte de blestem, căci pe la unile locuri lipsea pietrele cele vechi și dupe ce au dovedit semnele și hotarale moșii, au tras-o dupe obiceiu pă-n trei locuri, puind sfoara, întâiu la capul moșiei, din jos dăspre Răsăritu, unde s-au pus și piază și mergând în sus pe drumul Rușilor, până în vâlceaua vizu<i>nii, care pă din sus să hotăraște cu moșia Rușilor, iar capul moșiei din jos să hotăraște cu moșia lui Necolae Greceanul i cu moșia paharnicului Cost<antin> Ungurelu ot Pitești și au ieșit stânjeni 3880.

Al doilea trăsura la mijlocul moșiei, puind sfoară de la un loc ce-i zic Crângul dracului, dăspre Apus, unde să numește și Livada Jăpii, puindu-se și piază lângă un păr pădureț, trăgându-se în jos până <în> mijlocul moșii, pe muchea dealului, spre amiazănoapte, la stejarul ce s-au vărut, unde s-au pus piază, lângă Valea Țigănelii și au ieșit stânjeni 4644.

Al treilea trăsura, la capul moșii, dăspre Soare-Apune, unde s-au pus piază, trăgându-să în jos, pe un drum al Rușilor, care drum merge la satul Belitorii și în jos până în hotarul Pârliții⁹, puindu-se iarăși piază, au ieșit stânjeni 6230. Care câte trele trăsurile fac stânjeni 14 754 și făcându-se masă, rămân stânjeni 4918. Dar, fiind moșia lungă, pentru îndreptarea hotarului au mai pus încă două¹⁰ pietri afară din pietrele obișnuite, adică o piază au pus din sus, la capul moșii, dăspre Soare-Răsare, lângă matca Vezii, unde să hotăraște cu moșia Rușilor, iar altă piază s-au pus din jos, tot în capul moșii, dăspre Soare-Răsare, lângă matca Vezii, unde să hotăraște cu moșia lui Necolae Greceanul i cu moșia paharnicului Costandin Ungurelu.

Deci, dupe această carte de hotărnicie a numiților boieri hotarnici i dupe mai sus-numitele zapise de cumpărătoare, dăm Domniia Mea acest cinstitu hrisov la mâna numitului Paraschevii Hagi Gheciu, ca dupe semnile i pietrele ce să arată mai sus, să aibă a stăpâni acești stânjeni 4918 cu bună pace, el și tot neamul lui.

Adeverind hrisonul acesta cu însuși credința Domnii Mele, Io Mihail Costandin Suțu voievod și cu credința preaiubiților Domnii Mele fii, Ioan voievod, Grigorie voievod, Alexandru voievod, marturi puind și pe toți dumnealor cinstiții și credincioși boierii cei mari ai Divanului Domnii Mele: pan Dimitrache Ghica vel ban, pan Nicolae Brân<co>veanul vel vistier, pan Ștefan Prâșcoveanul vel dvornic de Țara de Sus, pan Ianache Muruz vel dvornic de Țara de Jos, pan Manolache Brâncoveanul vel logofăt de Țara de Sus, pan Grigorie Băleanul vel logofăt de Țara de Jos, pan Grigorașco Balasache vel spătar, pan Alexandru vel postelnic, pan Costandin Filipescul vel clucer, pan Dumitrașco Racoviță vel paharnec, pan Scarlat Drugănescul vel stolnic, pan Grigorașco Suțu vel comis, pan Iordache Cantacuzino¹¹ vel sluger, pan Panait vel pitar și ispravnic, pan Manolache Brâncoveanul vel logofăt.

⁹ *Pârliții.*

¹⁰ *Doao.*

¹¹ *Cantacozino.*

Și s-au scris acesta la întâiul an dintru întâia domnie a Domniei Mele, aici în orașul scaunului Domniei Mele, Bucureștii, la anii de la zidirea lumii 7292, iar de la spăseniia ei 1784 martie, de Costandin logofăt za taină.

Î MiXail Kostandin S`cül voevodß, BoËieü Milostieü gospodar zemle Vlaxiiskoe ¹²

Î MiXail Kostandin S`cül voevodß <m.p.> ¹³.

Manolache Brâncovean, vel logofăt, procit¹⁴.

Trecut în condica Divanului.

BAR, Manuscrise-Carte Rară, Doc. Ist., XXXIX/14.

Orig. rom., hârtie.

Frontispiciu: Icoana Soborului Sf. Îngeri (în stânga) și o personificare a Dreptății (în dreapta).

Bibliografie

Bâzgan 2004 – M. Bâzgan, *Indicatorul localităților medievale din Țara Românească până la 1831*, București, Ed. Cartea Universitară, 2004.

Berechet 1930 – *Pravilniceasca condică, 1780*, ed. Șt. Gr. Berechet, Chișinău, Tipografia Cartea Românească, 1930.

Cavarnos 2005 – C. Cavarnos, *Ghid de iconografie bizantină*, trad. Anca Popescu, ed. Șt. Ionescu-Berechet, București, Ed. Sophia, 2005.

Georgescu 1965 – V. Al. Georgescu, *Preemțiunea în istoria dreptului românesc. Dreptul de protimisis în Țara Românească și Moldova*, București, Ed. Academiei RSR, 1965.

Maxim 2001 – M. Maxim, *Țările Române și Imperiul Otoman (1400-1600)*, în *Istoria Românilor*, vol. IV, coord. Ștefan Ștefănescu, București, Ed. Enciclopedică, 2001.

Maxim 2002 – M. Maxim, *Țările Române și Imperiul Otoman (1400-1600)*, în *Istoria Românilor*, vol. VI, coord. Paul Cernovodeanu, București, Ed. Enciclopedică, 2002.

Maxim 2003 – M. Maxim, *Țările Române și Imperiul Otoman*, în *Istoria Românilor*, vol. V, coord. Virgil Cândea, București, Ed. Enciclopedică, 2003.

Popescu 2021 – O. M. Popescu, *Minunat este Dumnezeu întru sfinții Lui. Chipuri sfinte în vechi hrisoave românești*, ed. II, București, Ed. Dinasty Books Proeditură și Tipografie, 2021.

¹² Io Mihail Constantin Suțu voievod, din mila lui Dumnezeu, domn al Țării Românești, text în limba slavă; Monograma domnească, scrisă cu chinovar.

¹³ Semnătură autografă, cu cerneală neagră.

¹⁴ Am citit, în limba slavă.

Rădulescu 1972 – T. Rădulescu, *Sfatul Domnesc și alți mari dregători ai Țării Românești din secolul al XVIII-lea*, în „Revista Arhivelor”, XXXIV, 1972, nr. 1, pp. 120-129.

Seche XII 2010 – *Dicționarul Limbii Române (DLR)*, tom XII, coord. M. Seche, București, Ed. Academiei Române, 2010.

Țipău 2008 – M. Țipău, *Domnii fanarioți în Țările Române 1711-1821*, ed. II, București, Ed. Omonia, 2008.

1. BAR, Doc. Ist., XXXIX/14. Detalii frontispiciu

2 BAR, Doc. Ist., XXXIX/14. Mihail I Suțu, domnul Țării Românești, îi întărește boierului Parascheva Hagi Gheciu stăpânirea asupra satelor Belitori și Peretu, din județul Teleorman. Orig. rom.